

**ВНЕЗАПНИ ПРОМЕНИ В ОКОЛОЗЕМНОТО КОСМИЧЕСКО
ПРОСТРАНСТВО, КРИТИЧНО ВЛИЯЕЩИ НА ПЛАНИРАНОТО И
КОНТРОЛИРАНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА БОЙНИ КОСМИЧЕСКИ СТАНЦИИ
(БКП)**

Деян Гочев Гочев

*ИКИ-БАН, София 1000, "Московска" 6
dejan@space.bas.bg; тел. (02)9793435*

**UNEXPECTED CHANGES AT THE NEAR EARTH SPACE,
CRITICALLY TO PLANNING AND CONTROLLING THE USAGE FIGHTING
SPACE STATIONS**

Dejan Gochev Gochev

*Space Research Institute, 6 Moskovska Str., Sofia, Bulgaria
dejan@space.bas.bg*

Key words: *space based systems, functional instabilities*

Abstract: *Една от особеностите на еволюцията на конфликта между противници е пренасянето му в среда, даваща предимство на една от страните чрез експериментиране с контролирано активно изменение на средата. Това създава области на функционални нестабилности, т.е. рискови режими на работа на бкп. Те са тригерно породени от импулсни преустройства на слънчево-земната енергетика. Перспективни са и "информационните" методи. Заради особеностите при използване на космическото пространство, рисковете са непредсказуеми.*

Една от особеностите на еволюцията на конфликта между противници е пренасянето му в среда, даваща предимство на една от страните. Диалектиката на това явление бързо изравнява позициите. С времето се усъвършенстват опитите за намиране и създаване на спомагачи за победа особености в средата. Логиката на тези търсения е да се затрудни функционирането на противниковата техника и нейните оператори.

Почти едновременното начало на вертикално използване на атмо- и хидросферата поради трудностите за поддържане на хомеостаз на операторите породил радикални промени в тактиката на бойната операция, което постоянно развива стратегиите. В последните десетилетия започна експериментиране с контролирано активно изменение на средата. Основен принцип е да се създаде градиент в средата, към който бойната техника и методи не може да се приспособят- разрушават се и,или са импотентни. Засега обратимостта му е заради несравнимите мащаби на естествени и изкуствени процеси. Напоследък има технологичните възможности за локално необратими изменения.

Подобно е състоянието и при използването на околоземното космическо пространство. Непреодолимата му враждебност спрямо човешкия организъм налага преимуществено да се използва за разполагане на автоматични бкп за наблюдение, комуникации, базиране на високоенергийни средства за внезапно нападение. Развитието на технологиите спомага за автономността на бкп.

Особеностите на средата (вакуум, електромагнитен фон, потоци енергийни частици, температурни градиенти), отсъствието на оператор, комбинираното и често с двойно предназначение използване създава области на функционални нестабилности, т.е. рискови режими на работа на бкп.

Една от възможностите е да се влияе на каналите за наземна логистика. Друга - върху изкуствения интелект на борда на бкп. Общото е използване на преходни и нестабилни състояния на бкп. Те са тригерно породени от импулсни преустройства на слънчево-земната енергетика (напр. магнитни суббури, потоци високоенергийни частици), както и от преминаването на бкп през енергоактивна област (напр. аврорален овал). В случаи е неизвестно влиянието на средата върху апаратурата на бкп. Единственото знайно от теорията е съществуването на множество силно нелинейни режими. Предимство би било използването на "тънките" ефекти от тях. Насищането със самоподдържащи се високочестотни електромагнитни флукуации неизбежно ще застраши електронната апаратура. Мезомасштабни токови смущения могат да предизвикат вторични навигационни затруднения при маневриране. Импулсни оптически въздействия могат да "ослепят" бкп-системи за наблюдение и ориентация. Комбинирано използване на скаларни полета могат да променят балистичните условия, да се появят структурни разрушения в бкп. Неизвестни са последователностите от вторични явления. Липсват надеждни данни за "хистерезисни" ефекти след дестабилизиращи бкп явления (напр. промени във "космическото" време).

Обсъждат се възможното насищане на орбитални полета с пасивни и,или импулсно активируеми автономни препятствия ("мини"). Въпреки очевидната опасност продължава преценката за използване на активни органически и кристални полимерни комплекси срещу бкп.

Освен споменатите "hard ware" подходи, за перспективен като ефективност, реализуемост и цена е пакет "информационни" методи. Една от целите му е обезсилването на договорени мерки за доверие, проверка, контрол. Посредством влияние върху чувствителни зони на бкп- мрежата се неутрализират стратегическата ориентация, вземане на решение и осъществяването му. Възможен сценарий включва внезапното и скрито активиране за агресивно използване на "маскирани" като цивилни, с търговско или научно предназначение спътници. Тяхното "несанкционирано" влияние върху бкп-системите на поддържащите глобален паритет свръхсили би хаотизирало системата на сигурност. Планирано като ограничена провокация действие, приложено към космическо базирана система поради спецификата на затруднен еднозначен контрол, би довело до ескалация на разрушителен ефект.

Засега, въпреки привидния изоморфизъм с познати проблеми от управление на конфликти, заради особеностите при използване на космическото пространство, рисковете от повторение на "проверени" подходи са може би фатално непредсказуеми.